

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Țurcan Anatolie, Talpă Boris,

examinând, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Polivenco Victor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 08 februarie 2023, în cauza penală în privința lui

Chirica Gheorghii XXXXX, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în r-ul xxxx, s. xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.05.2022 – 22.09.2022;

Instanța de apel: 13.10.2022-08.02.2023;

Instanța de recurs: 20.04.2023 – 28.06.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 22 septembrie 2022, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Chirica Gheorghii a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal și condamnat în baza acestei Legi, ținând cont și de prevederile art. 364¹ pct. (8) Cod de procedură penală la o pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 2 (doi) ani.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă pentru cumul parțial de sentințe din pedeapsa aplicată, fiindu-i adăugat în întregime la pedeapsa neispășită sub formă de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni închisoare, fără amendă, stabilită prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul Glodeni) din 04.04.2018, o pedeapsă definitivă pe un termen de 5 (cinci) ani, închisoare, fără amendă, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul pedepsei s-a dispus a fi calculat de la data pronunțării sentinței 22.09.2022, cu includerea în acest termen a termenului aflării acestuia în stare de arest preventiv de la 05.09.2022 până la 22.09.2022.

Măsura preventivă aplicată față de Chirica Gheorghii sub formă de arest

preventiv, a fost menținută, până la devenirea sentinței definitive.

Demersul acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor de judecată, a fost admis și s-a dispus încasarea de la Chirica Gheorghii în contul statului cheltuielile judiciare în sumă de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat că, *Chirica Gheorghii, la data de 16.04.2022, aproximativ la orele 15:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică grad avansat, aflându-se la domiciliul său situat în s. xxxxx, r. xxxxx, în urma unui conflict cu concubina sa, Arceanis Diana, a.n. 1984, care îi este membru de familie potrivit prevederilor art.133¹ lit. a) Cod penal, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului său, dând dovadă de o brutalitate ieșită din comun, ca rezultat a unui conflict apărut între el și concubina sa, Arceanis Diana din motiv că ultima se afla în stare de ebrietate alcoolică și îi este infidelă, a început să se răzbune pe ea, exprimându-se în adresa ei cu diferite cuvinte necenzurate și expresii jignitoare, care înjosesc onoarea și demnitatea persoanei, a agresat-o fizic pe ultima, îmbrâncind-o, după care i-a aplicat mai multe lovituri cu un obiect din lemn pe diferite părți ale corpului, iar ca rezultat al acțiunilor sale infracționale, partea vătămate a primit, potrivit Raportul de expertiză judiciară nr.202238D0042 din data de 07.05.2022, leziuni corporale sub formă de plagă contuză în regiunea temporală pe stânga, echimoze în regiunea feței, toracelui pe stânga, brațului și antebrățului stâng, edem, hemoragie și plagă contuză în regiunea buzei inferioare.*

Leziunile corporale depistate au fost produse prin mecanism de lovire cu un corp(-uri) dur(-e) contondent(-e), de formă alungită, inclusiv și cu un obiect din lemn, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare ușoară a integrității corporale. Localizarea și caracterul morfologică al leziunilor corporale, depistate la Arceanis Diana, exclud producerea lor de sine stătător.

Prima instanță a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Chirica Gheorghii a comis infracțiunea prevăzută de **art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal –violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare și alte acțiuni violente, soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale.**

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Racoviță Ion și cu apel suplimentar de către avocatul Polivenco Victor, prin care au solicitat atenuarea pedepsei, prin aplicarea muncii neremunerate în folosul comunității în mărime de 120 ore, lăsând în temeiul art. 85 alin. (1) și art. 87 alin. (1) Cod penal executarea separată a pedepsei închisorii de 4 ani 7 luni, stabilită prin sentința judecătoreiei Drochia, sediul Glodeni din 04.04.2018, cu

păstrarea prevederilor art. 90 alin. (1¹) Cod penal, în vederea suspendării ei condiționate, dat fiind comiterea unei infracțiuni mai puțin grave, față de care își manifestă căință sinceră, conștientizarea pericolozității faptei săvârșite manifestată prin apelarea ambulanței imediat după comiterea infracțiunii, lipsa circumstanțelor agravante, precum și solicitarea victimei de a nu fi pedepsit aspru, urmând a se exclude din soluția adoptată agravanta – săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participație, neîncriminată prin rechizitoriu.

4. Prin decizia Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 08 februarie 2023 a fost respins ca nefondat, apelul avocatului Racoviță Ion și cel suplimentar al avocatului Polivenco Victor în numele inculpatului Chirica Gheorghii și menținută sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că la faza urmăririi penale, în instanța de fond și cea de apel, inculpatul Chirica Gheorghii și-a recunoscut integral fapta comisă, dovedită prin probele administrate, depunând declarații benevole în ce privește circumstanțele comiterii ei; împrejurările expuse colaborând întru-tot cu ansamblul probelor administrate în prezenta cauză, căror instanța de fond li-a dat o apreciere obiectivă conform prevederilor art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al concludenței, utilității, pertinentei, veridicității și coroborării reciproce, cu expunerea nemijlocită în conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată și sentința pronunțată pe caz, motivare pe care instanța de apel a acceptat-o și pentru a evita repetarea ei inutilă a însușit-o

Constatănd cu certitudine vinovăția inculpatului Chirica Gheorghii la comiterea infracțiunii, instanța de apel a reținut că, la stabilirea pedepsei penale s-a dat deplină eficiență prevederilor articolelor 61, 75 Cod penal ce determină scopul pedepsei penale, criteriile generale de individualizare a ei, în special cele de la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală ce garantează vinovatului reducerea cu 1/3 a termenului pedepsei închisorii în cazul acceptării examinării cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, corect reținând, că scopul pedepsei penale este cel de restabilire a echității sociale și corectarea celui vinovat, întru prevenirea comiterii atât de către el, cât și de către alte persoane a faptelor penale cu conținut analogic.

Instanța de apel a reținut că, numindu-i inculpatului pedeapsa închisorii, prima instanță a ținut cont de personalitatea lui, or, Chirica Gheorghii nu este la prima abatere de legea penală, anterior la fel fiind condamnat pentru comiterea de infracțiuni, una din care fiind însoțită de acte violență împotriva persoanei (f.d. 135-140).

Instanța de apel a atestat că precedentă condamnare nu l-a făcut să conștientizeze rolul educativ a pedepsei, precum și cel de prevenire a

continuării activității criminale, ceea ce-i determină caracterul criminal stabil și lipsa dorinței de corectare. Iar pentru excluderea recidivării și prevenirea comiterii de noi fapte antisociale pasibile răspunderii penale, pedeapsa închisorii lui numită pe termenul stabilit este una imperioasă, mai cu seamă, că este numită pentru cumul de sentințe.

Instanța de apel a menționat că acordul părții vătămate pentru numirea față de inculpat a unei pedepse neprivative de libertate nu constituie temei de atenuare a pedepsei penale. Conduita inculpatului imediat după săvârșirea infracțiunii, exprimată prin chemarea ambulanței la locul faptei în vederea acordării ajutorului medical victimei, în cumul cu celelalte circumstanțe atenuante, instanța de apel a considerat că și-a consumat ponderea de atenuare prin instituirea pedepsei sub limita maximă disponibilă ulterior efectuării reducerii prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Cât despre reținerea în sarcina inculpatului, în ordinea art. 77 Cod penal, a circumstanței agravante neprevăzută în rechizitoriu, instanța de apel a exclus-o fără a interveni asupra pedepsei individualizate prin sentința instanței de fond, or, a considerat că atât categoria pedepsei, precum și cuantumul acesteia, este cu precădere determinat de faptul comiterii infracțiunii în perioada de probă instituită față de Chirica Gheorghii prin sentința judecătoreii Drochia, sediul Glodeni din 04.04.2018.

Instanța de apel a reținut că aprecierea instanței, la determinarea modului de executare a pedepsei privative de libertate, trebuie să se fundamenteze pe un complex de elemente obiective și subiective care să ducă la concluzia că dublul scop al pedepsei, sancționator și educativ, poate fi realizat și în lipsa executării efective a acesteia. Evaluarea eronată ar putea induce la aplicarea unei pedepse prea blânde, insuficientă de a realiza inclusiv scopul de prevenire a săvârșirii altor infracțiuni.

La caz, instanța de apel a constatat că scopul preventiv al pedepsei penale, de a împiedica răul neîndreptățit să devină cronic, poate fi asigurat prin stabilirea pedepsei privative de libertate și cu executarea reală a acesteia.

Instanța de apel a considerat inacceptabilă cerința apărării de a menține față de Chirica Gheorghii prerogativele art. 90 Cod penal, aplicate în raport cu pedeapsa închisorii instituită prin precedentă sentință de condamnare, cumulată la cea pronunțată pe caz. Or, săvârșind o nouă infracțiune în termenul perioadei de probațiune, inculpatul a dezamăgit încrederea că este predispus de a sta pe calea corijării în afara executării reale a pedepsei sub formă de închisoare.

Respectiv, instanța de apel a fost solidară concluziei instanței de fond în partea numirii definitive spre executare a pedepsei de 5 ani închisoare față de Chirica Gheorghii, considerând că în acest fel poate fi asigurată abandonarea

de către infractor a conduitei criminale și, în cele din urmă, reeducarea lui în scopul prevenirii de noi infracțiuni.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Polivenco Victor în numele inculpatului, prin care invocând incidența *pct. 6) și 10)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

5.1 În susținerea recursului, avocatul Polivenco Victor menționează următoarele:

- prin decizia instanței de apel nu au fost apreciate circumstanțele de fapt și de drept invocate de apărare prin apelul suplimentar în numele inculpatului Chirica Gheorghe, în latura imposibilității aplicării prevederilor art. 90 alin. (1¹) Cod penal de către prima instanță;

- circumstanțele comiterii infracțiunii, comportamentul inculpatului în cadrul desfășurării urmăririi penale și personalitatea acestuia denotă posibilitatea atingerii scopului pedepsei penale prin suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea aplicată prin sentința pronunțată;

- instanța de apel a adoptat o soluție neclară, fără a se expune pe aspectele esențiale menționate supra, lăsând fără o apreciere cuvenită argumentelor invocate de apărător în raport cu circumstanțele cauzei penale, prin ce a fost afectată soluția adoptată.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.* Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.*

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea

dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Potrivit recursului declarat de către avocat, autorul își întemeiază criticile, prin prisma temeiului de casare prevăzut la pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, referindu-se la situația în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-a aplicat pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.*

Totodată, Colegiul penal atestă că, în esență, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și critică decizia instanței de apel, în principal, cu referire la pedeapsa stabilită, solicitând aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

După individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare,

dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei poate fi atins și prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă.

Din actele cauzei rezultă că prin sentință, Chirica Gheorghe a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza a art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, la 2 ani închisoare. În baza art. 85 alin. (1) Cod penal i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă pe un termen de 5 ani închisoare, fără amendă, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, soluție ce a fost menținută și de către instanța de apel.

Analizând argumentele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4.1 din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului Chirica Gheorghe, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, inclusiv ale articolelor 6, 7, 16, 61, 75, 85 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. Pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de

reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că, în cazul care inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise și a solicitat examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, dar a comis infracțiunea în termenul de probațiune, fiind una mai puțin gravă, care se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de pînă la 4 ani, iar art. 90 alin. (10) și 85 alin. (1), (3) Cod penal, prescriu clar că dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. Pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decît pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decît partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată, o soluție de pedeapsă penală mai blîndă decît cea aplicată inculpatului va fi lipsită de orice suport legal, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana inculpatului și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea lui, cît și a altor persoane.

Așadar, Colegiul penal reține, că instanțele de fond, individualizând pedeapsa inculpatului au ținut cont de prevederile legale și au motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei închisorii, în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță, determinante pentru stabilirea pedepsei, și prin urmare, Colegiul consideră, că instanțele corect au concluzionat că o pedeapsă privativă de libertate, va asigura scopul pedepsei, din care motiv nu pot fi reținute argumentele recurentului privind aplicarea unei pedepse mai blînde în privința inculpatului Chirica Gheorghii.

În consecință, Colegiul conchide că hotărârea recurată corespunde tuturor prevederilor legii, este întemeiată, iar temeiurile invocate de recurent nu persistă în cauză, astfel, instanța de recurs concluzionează asupra inadmisibilității recursului declarat, pe motiv că acesta este vădit neîntemeiat.

Totodată, Colegiul penal reține faptul că, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în prima instanță și în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*Bujnița vs Moldova, 16 ianuarie 2007, § 20*).

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Polivenco Victor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 08 februarie 2023, în cauza penală în privința lui *Chirica Gheorghe XXXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **10 august 2023**.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris